

Aleksander Czacki

Adwokat dr Karol Stach

Palestra 29/7-8(331-332), 75-76

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

administracji państwowej bądź organy określone w art. 1 § 2 kodeksu postępowania administracyjnego.

Dwie kwestie uznał prezes NSA za generalne w zakresie działalności orzeczniczej NSA, a mianowicie:

- 1) stwierdził, że jakość orzecznictwa sądowego jest w niemałej mierze zależna od stanu obowiązującego prawodawstwa,
- 2) podkreślił, że orzeczenia NSA powinny kształtować i usprawniać praktykę funkcjonowania, organów administracyjnych, powinny pogłębiać praworządność w działalności urzędów.

Adresatami orzeczeń NSA są w istocie organy administracji, ale pomimo instruktażowego charakteru tych orzeczeń występuje ciągle ignorowanie słuszych interesów obywateli wbrew art. 7 i innym przepisom k.p.a. oraz wcale nierzadka niezajomość przepisów materialnego prawa administracyjnego. Oczywiście w tych wypadkach, gdy ze skarg przeziiera pieniactwo strony, Oddziały Zamiejscowe NSA i Sąd w Warszawie potrafią położyć temu tamę.

Uznać należy za pozytywne sesje wyjazdowe NSA do niektórych urzędów wojewódzkich, które są ważną formą profilaktycznej działalności NSA.

W społeczeństwie prawie w pełni upowszechniła się znajomość zadań Naczelnego Sądu Administracyjnego i możliwość dochodzenia przed nim ochrony należnych praw.

Po interesującym referacie prezesa NSA dra Adama Zielińskiego rozwinęła się bardzo ciekawa i wielokierunkowa dyskusja, w której udział wzięli liczni sędziowie NSA. W toku dyskusji zwrócono m.in. uwagę na szereg ujemnych zjawisk w naszym życiu publicznym. Na pytanie, dlaczego obywatele skarżą decyzje administracyjne do NSA, najbardziej stosowna jest następująca odpowiedź: bo zazwyczaj nie zostali pouczeni przez organy administracji państwowej o źródłach prawnych swoich praw i obowiązków.

Nadal w urzędach nie wytworzył się klimat administracji światłej. Radzono również nad dalszymi kierunkami lepszej skuteczności działalności orzeczniczej Naczelnego Sądu Administracyjnego.

adv. Stefan Mizera

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

1.

Adwokat dr Karol Stach

Dnia 7 lipca 1984 r. zmarł adv. dr Karol Stach. Urodził się w Krakowie 31 grudnia 1899 r. w rodzinie inteligentnej. W 1918 roku ukończył gimnazjum klasyczne im. Sobieskiego w Krakowie. W listopadzie 1918 r. wstąpił jako ochotnik do Wojska Polskiego, odbywając służbę w 13 pułku p. i 20 pułku p. Zdemobilizowany został w 1921 r. W tym czasie (1918—1921) studiował jednocześnie na Uniwersytecie Jagiellońskim, uzyskując w 1922 roku stopień doktora praw. W latach od 1922 do

1926 pracował w bankowości, a następnie odbył aplikację sądową w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Po złożeniu egzaminu sędziowskiego był asesorem sądowym w 1926 r. a potem sędzią Sądu Powiatowego w Katowicach. W dniu 15 listopada 1928 r. uzyskał wpis na listę adwokatów Śląskiej Izby Adwokackiej w Katowicach. Wykonywał zawód adwokata — wspólnie z adwokatem Aleksandrem Zbislawskim — do dnia wybuchu wojny polsko-niemieckiej w 1939 r.

Od roku 1930 adwokat Stach był członkiem Rady Adwokackiej w Katowicach, pełniąc kolejno funkcje: rzecznika dyscyplinarnego, wicedziekana, a od 1936 roku do 1939 roku — dziekana.

Z końcem października 1939 roku adw. dr Karol Stach został aresztowany przez gestapo, a z końcem stycznia 1940 r. wysiedlono go „z granic Rzeszy”. Przeniósł się wtedy do Krakowa, gdzie prowadził kancelarię adwokacką, mając uprawnienia występowania przed sądami niemieckimi. Z tytułu tej działalności miał jak najlepszą opinię jako obrońca Polaków prześladowanych przez okupanta. W porozumieniu z adwokaturą warszawską utworzył w 1941 roku konspiracyjną Radę Adwokacką Krakowsko-Śląską, pełniąc w niej funkcję jej przewodniczącego.

W listopadzie 1943 roku został ponownie aresztowany przez gestapo, tym razem pod zarzutem udzielania pomocy Żydom. Osadzono go w więzieniu na Montelupich. Po zwolnieniu z więzienia z końcem marca 1944 r. ukrywał się na wsi w powiecie miechowskim aż do końca okupacji hitlerowskiej w Polsce.

W styczniu 1945 r. adw. Stach został delegowany do zorganizowania adwokatury na Górnym Śląsku. Przeprowadził tę akcję, kładąc duże zasługi przy pracach nad organizacją i reformą adwokatury oraz pełniąc potem odpowiedzialne czynności dziekana Rady Adwokackiej w Katowicach i członka Wydziału Wykonawczego Naczelnej Rady Adwokackiej aż do 1951 roku.

Po przywróceniu walnych zgromadzeń izb adwokackich został dziekanem z wyboru w 1956 roku i pełnił tę funkcję w dwóch kadencjach do roku 1964 włącznie.

Adw. dr Karol Stach był wybitnym cywilistą, a ze względu na znajomość języków obcych prowadził tzw. sprawy dewizowe jako członek Zespołu Adwokackiego Nr 1 a następnie Nr 7 w Katowicach.

Po przejściu na emeryturę pełnił funkcję przewodniczącego Koła Seniorów przy Radzie Adwokackiej w Katowicach.

W styczniu 1981 roku wziął udział jako delegat w Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Adwokatów.

Od roku 1945 adw. Stach był członkiem Stronnictwa Demokratycznego, pełniąc funkcje w jego organach wojewódzkich. Był poza tym czynnym działaczem w ZPP i PCK.

Za wybitne osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej został odznaczony: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Zwycięstwa i Wolności, Złotą Odznaką Stronnictwa Demokratycznego, Złotą Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego, Odznaką Honorową PCK i Złotą Odznaką „Adwokatura PRL”.

W dniu 10 lipca 1984 r. pogrzeb adwokata Karola Stacha zgromadził liczne grono adwokatów oraz przedstawicieli sądownictwa. Były poczty sztandarowe Stronnictwa Demokratycznego i ZBoWiD-u. Przemówienie nad grobem wygłosił dziekan Rady Adwokackiej w Katowicach adw. Andrzej Dziecioł.

Cześć Jego pamięci.

adw. Aleksander Czacki